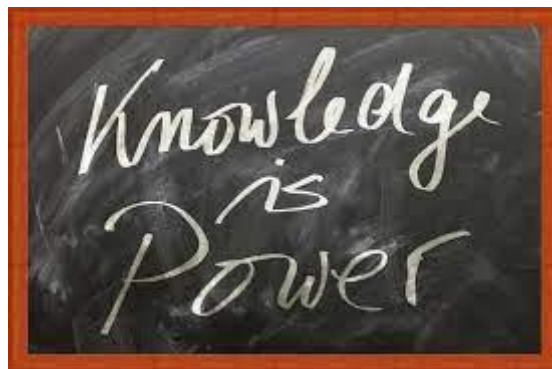

MACHT, MACTIGER, MACTIGERDERDER

Mijn naam is Yari, ben veertien jaar en zit in het tweede middelbaar in GO Oudenaarde . Mijn naam is Lucien, ben ééenzeventig jaar en zit terug in het tweede middelbaar in de boeken van mijn kleinzoon en zaag hem de oren van het hoofd dat hij moet leren, leren en leren...

En ik kan het weten, want ik ben ook jong geweest en moest regelmatig een schop onder mijn kont krijgen. Iets wat niet meer mag! Geld is macht ,maar kennis ook. En omdat ik dat eerste niet heb, stortte ik mij op het tweede.

Eerlijk gezegd vind ik het nu, zestig jaar na datum, interessanter dan toen. En vooral de geschiedenis. Ook dankzij de reeks van Tom Waes op zondagavond valt het op dat 'Macht en bezit' de rode draad zijn in de 'tijdlijn', beginnend bij de oermens tot op heden.

Wat begon bij de drang en strijd om te overleven zijn grondstoffen en geld nu de drijfveren. Met vele tussenstappen van oorlogen waar dictaturen, godsdiensten en alleenheersers echte moordmachines waren en nog zijn; 8 op 10 en een bank vooruit, € 10 mag ook. Gelukkig leven wij in een democratisch

land. Allee, zo staat het in de boeken; we mogen om de zoveel jaar eens ons gedacht rood maken, einde verhaal.

De mensen van deze generatie hebben nog van weinig schrik: politie, gerecht, politici, deurwaarders... maken nog weinig indruk en veelal worden deze instituten als de daders beschouwd van alles wat niet goed is. En toch hebben ze voor één zaak angst: het verlies van hun smartphone. Want dan stort hun wereld in. Ja jongens, hoe gaan ze dan betalen, bestellen, iemand horen en zien, weten wat ze moeten doen...!

Vroeger, in mijn prille kinderjaren, had iedereen schrik van iedereen en alles want straffeloosheid was nog niet uit gevonden. Meer nog, er was gedwongen respect voor de gezagdragers. Men kende zijn plaats. Zij meestal niet, maar ja zo was het!

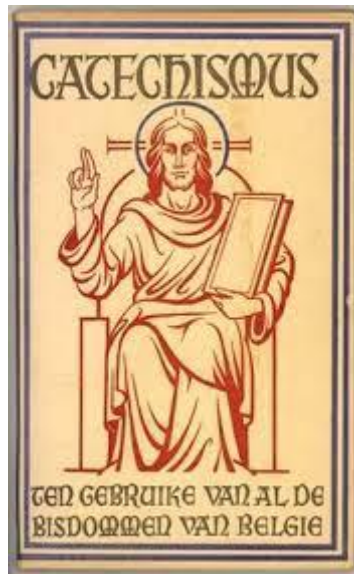
De pastoor was de ongeschreven baas in ons dorp. De burgemeester zag je maar eens in de hoogmis en voor de verkiezingen. De champetter had zijn bureau bij Elza in 'De volle pint'. Eens zijn fiets daar stond, kon u gerust zijn.

De herder was voor mij de duivel, rijzige persoon met een wat bolle rug, grijs-wit haar dat meer pastte bij een kunstschilder, bleek lang gezicht, neus gelijk een kapbijn en ogen als kogels die kanonballen leken achter zijn ziekenkasbril. Dat zwart kleed met honderd knopen en wit kolleke maakten zijn verschijning

dreigend... voor mij toch. Een paar maal per jaar kwam hij thuis en dan was mijn ma in grote paniek.

Mijn zus en ik moesten in de canapé zitten, beleefd en braaf zijn. Eénmaal per jaar kwam hij schooien voor de aankoop van een cadeau voor de verjaardag van de paus, St.-Pieterspenning meen ik. De andere keren ging het over het uitblijven van een derde of vierde engelke, want zijn meid Maria was controleur van de 'maandstondendoeken' op de wasdraad als ge begrijpt wat ik bedoel. Op school was het terug van dat.

Regelmatig deed hij een inval om te horen hoe goed we ons gebeden kenden. Nooit straf maar dikwijls een rood oor en gloeiende kaak want hij mocht slaan. Hard zegenen noemde men dat toen. Hij was overal bij en moeide zich met alles en durfde vanop zijn preekstoel dreigende taal spreken. Wreed manneke!

Eerlijkheidshalve moet ik ook toegeven dat hij ook goede zaken deed. Hij gaf aan de armste mensen (deze die met acht á tien kinderen zaten door...) bonnekes voor brood en vlees van bij de plaatselijke bakker en beenhouwer. Eénmaal per jaar ging hij deze dan vereffenen in de winkel en wel juist iedere keer als er volk stond.

Hij bewierookte de winkelier zodanig tot deze uit eerlijke schaamte en schrik zei: *"Menier de paster, lot maor zitten, steek het geld in den offerblok."* Offerblok? Hij had verstaan 'uwen zak', wreed manneke!

Alles is tegenwoordig anders, ook de plaats van de pastoor in het gemeenschapsleven. Enerzijds spijtig omdat het geloof ook waarden en normen bijbracht, anderzijds een geluk dat onderdrukking en tirannie tot het verleden behoren want er bestaan geen maandstondendoeken meer, hoho.

Schelvergem tussen de twee oorlogen; een dorp dat onder de knoet zat van de 'Drievuldigheid' met de pastoor op kop. Zijn wil en deze van zijn meid waren wet en ze moeiden zich met alles. Het elfde gebod was: *"Gij zult niet dansen met een vrouwe, want dit is onzedig en duivels."* Daarmee bedoelde hij dat er na 'den dienst' op kermismaandag niet mocht gedanst worden! Hij vond dat de vrouwen huiswaarts moesten keren na de mis en bezoek aan het kerkhof.

De lokaalhouder naast de kerk zag zijn beste inkomst van het jaar en de klanten hun poepekets bij de buurvrouw in het water vallen. Er werd de week voor de kermis weinig gelachen in café 't Plezierke' en dat tot groot jolijt van de overburen, de paster en zijn bazin, een wreed mens dat nooit van de straat geraakt was en nu inwoonde bij 'n een getrouwde vent, ha ja, met God. Maar met één zaak hadden ze geen rekening gehouden.

Er was daar ook een vinkenmaatschappij, de nagels van hun doodskist, en dat zou hen zuur opbreken. Deze staken de koppen samen, bedachten een tegenoffensief dat zou pieken.

De kermiszondag verliep zoals steeds met veel plezier, veel zatte nonkels en tantes... iets wat de twee niet verwacht hadden. De maandag in den dienst benadrukte hij nogmaals vanop de preekstoel dat de vrouwen naar huis moesten gaan en ze niet mochten komen dansen! En ja, de vrouwen gingen braaf naar huis en de mannen het café binnen om...? De meid lag op de loer en melde aan de pastoor dat alle vrouwen naar huis waren maar dat er heel veel mansvolk in het café was binnengestapt het laatste uur. Maar goed voor de cafébaas. Om twaalf uur stipt vulde muziek van een trekzak en drumstel de omgeving van de kerk en deze kwam uit het zaaltje van 't Plezierke'.

De paster werd wit, schoot in een katholieke colère en riep: *"Marie, neemt onzen hoed we gaan dienen nest kettters gaan uitbranden, ze zijn mee de wij... aan het dansen, zeker weten, zen ons bij ons hosties."* De champetter was niet thuis, dus stormden ze als twee bezetenen het zaaltje binnen en...

Ja, ze waren aan het dansen maar allemaal **mannen met mannen**, hoho. Plots was er een flits van een fototoestel en de dans ging door... de twee half verblinde overburen verdwenen richting de pastorie. Wa was da?

Ze hebben de hele namiddag in hun, zijn, haar bed gelegen van het verschot. De dinsdag bleef de kerk dicht wegens ziekte van de misdienaars. Een leugentje om bestwil.

De woensdag stond er een artikel in 'Kerk en leven' dat de pastoor van Schelvergem de mannen verplichtte van met elkaar te dansen en dat zij de twee enige waren met een rok aan, zeer gevaarlijk! Een foto van de pastoor, zijn meid en de champetter dansend met een volslanke *man* en een *Saganneke* doende, bewees het wereldschokkende nieuws. Vanop de preekstoel broebelde hij met gebogen hoofd dat het bisdom had gemeld dat dansen met mannen heiligschennis was, misschien ooit... en dat de volgende kermis de dames terug welkom waren.

Maar wat hij niet wist was dat de helft van de dansende heren, dames waren verkleed als mannen, hoho!

De echtgenotes van de klanten van ' 't Plezierke' hadden afgesproken van na de dienst naar huis te gaan, zich als man te verkleden, pet, klak of hoed op en terug te keren naar het lokaal. Marie had er niets van gemerkt en het feest kon beginnen! De pastoor heeft zich nooit meer gemoeid en zeker niet als er vinkeniers bij betrokken waren. Want dat is miserie zoeken.

Lucien van Gent